

7.1. Digitale eksaminer

Målsætning

Universiteterne skal udbyde eksaminer, der fremstår tidssvarende og afspejler de arbejdsformer, som de studerende vil møde på arbejdsmarkedet. På en lang række områder kan de studerende i dag aflevere eksamensopgaver digitalt, men digitale stedprøver har været en udfordring. Gennem udviklingen af nye eksamensformer og nye tekniske løsninger skal de skriftlige stedprøver gøres digitale inden udgangen af 2013.

Målet er ikke nødvendigvis at indføre en identisk digital version af de papirbaserede stedprøver, men i lige så høj grad at vurdere, om der er behov og mulighed for i højere grad at tilpasse de eksisterende stedprøver til en digital version eller udskifte dem med former, der i højere grad afspejler de muligheder og udfordringer, der følger af arbejdsmarkedet i dag.

Derudover er det målsætningen at fremme universiteternes arbejde med:

- a) at gøre det muligt for alle studerende at aflevere opgaver digitalt, herunder bachelorprojekter, specialer og afhandlinger
- b) at gøre det administrative arbejde med eksamensbesvarelser og opgaver så digitalt som muligt
- c) at gøre software tilgængelig for bedømmere (for eksempel noteværktøjer til at skrive direkte på skærmen).

Beskrivelse af initiativ

Regeringsgrundlaget ”Mulighedernes samfund” fra 2007 satte fokus på en mere ambitiøs anvendelse af it på uddannelsesinstitutionerne, herunder de studerendes muligheder for at aflevere skriftlige opgaver digitalt.

Målsætningen handler blandt andet om at udbrede brugen af it i forbindelse med eksaminer på universiteterne og muliggøre, at de studerende kan anvende it både til udarbejdelse og aflevering af eksamensbesvarelser. Sådanne digitale eksaminer vil altovervejende være en fordel for både universiteterne og de studerende, der anvender it som en del af deres daglige arbejde.

Et udvalgsarbejde om ”En mere ambitiøs brug af it på universiteterne” tydeliggjorde i en rapport fra foråret 2010, at der knytter sig en række udfordringer til at udbrede digitale eksaminer på universiteterne. Den væsentligste udfordring forekommer at være, at universiteterne i dag ikke har mulighed for at imødegå den forøgede risiko, der er for eksamenssnyd, når pc'er anvendes til eksaminer og muliggør netadgang og brug af software.

Som opfølgning på disse konklusioner tog et nyt udvalgsarbejde, der specifikt fokuserede på ”digitale eksaminer på universiteterne”, initiativ til at håndtere udfordringerne knyttet til digitale eksaminer på universiteterne. I udvalgets rapport fra efteråret 2010 blev de mange gevinster ved at styrke digitaliseringen af

stedprøverne gentaget. Blandt andet efterspørger de studerende i høj grad flere og mere tidssvarende digitale stedprøver, som i højere grad afspejler dagligdagen i deres uddannelser og på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse. Udvalget anbefalede en række pædagogiske og didaktiske tiltag for at styrke digitaliseringen af stedprøverne, for eksempel at der etableres et forum for digitale eksaminer og eksamensformer på tværs af universiteterne. Forummet vil både kunne følge den teknologiske og pædagogiske udvikling samt fremhæve good practises fra ind- og udland.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser arbejder i disse år for, at der gennem udviklingen af nye eksamensformer og nye tekniske løsninger på universiteterne skabes mulighed for, at de skriftlige stedprøver gøres digitale inden udgangen af 2013. På den baggrund har Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser i enighed med universiteterne taget initiativ til et pilotprojekt med fokus på at udvikle en teknisk eksamensløsning, der kan sikre digitale stedprøver, som baseres på de studerendes egne computere, men ikke medfører en øget risiko for snyd.

Pilotprojektet skal give universiteterne et redskab, de kan bruge til at udbrede mere sikre digitale prøveformer til alle deres stedprøver. Formålet er at opfylde følgende forventninger:

- Regeringens og universiteternes generelle ønske om digitalisering
- De studerendes forventning om en fuldstændig digital stedprøveeksamen, herunder digital opgaveaflevering
- Bedre service til eksaminanderne, underviserne og censorerne.
- Digitale stedprøver kan give universitet et moderne og innovativt præg og dermed udgøre et konkurrenceparameter i forhold til tiltrækning af studerende

Med udgangspunkt i anbefalingerne fra udvalget om digitale eksaminer på universiteterne og ved hjælp af det tekniske system, som udvikles i pilotprojektet, er det målet, at stedprøver skal gøres digitale fra 2013.

Økonomi

Udviklingen af eksamensløsningen finansieres med UMTS-midler. Udgifterne til udviklingen af systemet beløber sig til i alt kr. 4.582.679, jf. den indgåede kontrakt med leverandøren. Dertil skal lægges endnu ukendte udgifter til det arbejde, som medarbejdere på Aarhus Universitet udfører i forbindelse med udviklingsprojektet. Hovedparten af disse udgifter forventes i forbindelse med hardwareanskaffelser, integration af eksisterende administrative systemer til eksamensløsningen samt deltagelse i udviklingsarbejdet med leverandøren som led i den agile udviklingsmetode. Udgifterne hertil afholdes af Aarhus Universitet indenfor eksisterende rammer. Tilsvarende vil alle udgifter forbundet med driften

af eksamensløsningen afholdes af Aarhus Universitet i forbindelse med at udgifter til de fysiske eksamener overflyttes til digitale stedprøver.

Pilotløsningen forventes efter udvikling og idriftsættelse på Aarhus Universitet at blive udbredt til flere af landets øvrige universiteter, hvilket vil have betydning for driftsudgifterne til afholdelse af eksamen fremover.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser er ikke ansvarligt for denne udbredelse, herunder finansieringsmæssigt. Udgangspunktet er, at de enkelte universiteter selv afholder de nødvendige udgifter til såvel yderligere udvikling som drift.

Forud for iværksættelsen af pilotprojektet har Devoteam Consulting udarbejdet en business case for projektet¹. Business casen gennemgår blandt andet et antal regneeksempler med opgørelse af omkostninger og besparelser, der også viser, hvilken usikkerhed der på daværende tidspunkt var på disse opgørelser. Det bemærkes i den forbindelse, at Devoteam Consulting vurderer, ”at den digitale eksamen bliver dyrere end den traditionelle eksamen, undtagen ved meget ekstreme udfald af usikkerhederne i den digitale løsnings favør” (s.3).

Sammenfattende bemærkes det dog, at det ikke er muligt entydigt at vurdere, om den digitale eksamen er billigere eller dyrere end den traditionelle eksamen. På den baggrund er det ikke muligt på nuværende grundlag, ud over udgifterne til udvikling af det tekniske system, at opstille præcise angivelser af samlede udgifter, gevinster eller provenu.

Den nærmere business case for digitale stedprøver på universiteterne afklares dog endeligt frem mod pilotprojektets afslutning – dvs. ultimo 2011.

Organisering

Pilotprojektet er styret af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser sammen med Aarhus Universitet. Derudover sker der løbende inddragelse af en ekspertgruppe med repræsentanter fra de øvrige universiteter samt de studerende.

Proces for implementering

Den samlede business case for digitale eksamener og afleveringer afklares inden udgangen af 2011.

Pilotprojektet på Aarhus Universitet er i udviklingsfasen frem til februar 2012, hvorefter systemet forventeligt skal udbredes på universiteterne frem mod 2013.

¹ Devoteam (2010): *Digital eksamen ved universiteterne - Business case for skitserede løsninger*, version 1.0, 1.november.